

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (ECONOMICS)
EXAMINATION: DECEMBER – 2025
FIRST SEMESTER

Subject: Economics of Agriculture (ECOMJE-101)

Date: 09/12/2025

Total marks: 60

Time: 10.00 am to 12.30 pm

Instructions: 1) Attempt all Questions as per the Instructions.
2) Figures to the right indicate full marks.
3) Answer should be precise and to the point.

- Q. 1) Answer any TWO of the following questions in 500 words. (2X15 marks) (30)**
1) Explain the types and significance of the agricultural production function
2) Explain critically Arthur Lewis's theory of unlimited supplies of labour
3) Analyze the relationship between agricultural development and environmental issues
- Q. 2) Answer any TWO of the following questions in 300 words. (2X10 marks) (20)**
1) Explain Boserup's theory of agricultural development
2) Analyze the risk and uncertainty in agricultural production
3) Describe the advantages and disadvantages of capitalist farming
- Q. 3) Answer any TWO of the following questions in 100 words. (2X5 marks) (10)**
a) Factor-factor relationship in agricultural production
b) Disadvantages of contract farming
c) Types of agricultural business

मराठी रूपांतर

सूचना : १) दिलेल्या सूचनेनुसार सर्व प्रश्नांची उत्तरे लिहा.
२) उजवीकडील तक्त्यातील आकडे पूर्ण गुण दर्शवितात.
३) उत्तरे अचूक आणि मुद्देसुद असावे.

- प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दांमध्ये लिहा. (२ X १५) (३०)**
१) कृषी उत्पादन फलनाचे प्रकार आणि महत्त्व स्पष्ट करा
२) ऑर्थर लेविस यांचा श्रमांचा अमर्यादित पुरवठा सिद्धांताचे टीक्तामक वर्णन करा
३) कृषी विकास आणि पर्यावरणाच्या समस्या यांच्यातील संबंधाचे विश्लेषण करा
- प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (२ X १०) (२०)**
१) बोसरप यांचा कृषी विकासाचा सिद्धांत स्पष्ट करा
२) कृषी उत्पादनातील धोका आणि अनिश्चितता यांचे विश्लेषण करा
३) भांडवली शेतीचे फायदे आणि तोटे यांचे वर्णन करा
- प्र. ३) खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे १०० शब्दात लिहा. (२ X ०५) (१०)**
अ) कृषी उत्पादनातील घटक-घटक संबंध
ब) करार शेतीचे तोटे
क) कृषी व्यवसायाचे प्रकार